

ԽԱՉԱՏՈՒՐ ԱԲՈՎՅԱՆ

Պարապ
վախտի
խաղալիք

aegitas

Խաչատուր Աբովյան Պարապ վախտի խաղալիք

http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=24430934

Պարապ վախտի խաղալիք:

ISBN 9781772466881

Аннотация

«Պարապ վախտի խաղալիքը» առակների ու գրույցների հավաքածու է, որ գրվել է 1838-1841 թթ., տպագրվել է 1864 թ.: Ժողովածուի առաջաբանում Աբովյանը, բարձր գնահատելով գրաբարը, առաջ է քաշել աշխարհաբարով ստեղծագործելու անհրաժեշտության հարցը: Ժողովածուն ընդգրկում է տարբեր առակներ, որոնց միջոցով հեղինակը բարոյական խրատներ է տալիս ընթերցողին («Էս գրքի ճամփի խրատը», «Հացակեր փոշը», «Լոռըցիք», «Երկաթակեր մուկը», «Ծառերն ու կացինը» եւ այլն): Բացի առակներից այնտեղ տեղ են գտել նաեւ առասպելներ ու գրույցներ, որոնք գեղարվեստական լեզենդի առաջին նմուշներն են հայ գրականության մեջ (Խանը, Բաղդատի ճամփորդ եշը, Արտուտը իր ձագերովը ու երկրագործը): Աբովյանին միշտ մտատանջել են անհատի եւ հայրենիքի ճակատագրերը, իր ստեղծագործություններում նա վեր է հանել իրականության գորշ հակադրությունները: «Պարապ վախտի խաղալիք» գրքում տեղ գտած նրա առակները մարդկանց բարոյապես ազնվացնելու փորձեր են: Աբովյանն իր առակներով ծաղրում է հիմար ու անազնիվ մարդկանց: «Պարապ վախտի

խաղալիքը» առակների ժողովածուն պայմանավորված է ժողովրդական խոսքն ու գրույցը, բառն ու բանը, կենցաղը, սովորությունները, բարքերը հայ հասարակության լայն շերտերին հաղորդակից դարձնելու կարևորությամբ:

Содержание

ՀԱՌԱՋԱԲԱՆ	5
ԷՍ ԳՐՔԻ ՃԱՄՓԻ ԽՐԱՏԸ	8
ԱՍԱՅՎԱԾՔ ԲՆԱՀԱՅՏՔ	11
ԻՆՔՆԱՀԱՐՄԱՐ ՀՈՐԻՆՎԱԾ	
ԼՈՌԸՑԻՔ	11
2	13
3	15
4	16
ՄՈԼԼԱ ՄԱՍՐԱԴՆԻ ԻՇԻ ՔՈՒՌԱԿԸ	17
ՄՈԼԼԱ ՄԱՍՐԱԴՆԻ ՊՂԻՆՁԸ	20
ՋԱՐՄԱՆԱԼԻ ՄԱՐԴԻՔԸ	23
ՄՈԼԼԱ ՄԱՍՐԱԴՆԻ ՃԱՇԸ	25
ԵՐԿԱԹԱԿԵՐ ՄՈՒԿՆ ՈՒ ԱՂՔԱՏ	32
ՀԱՐՈՒՍԸ	
Конец ознакомительного фрагмента.	35

Խաչատուր Աբովյան Պարապ վախտի խաղալիք

ՀԱՌԱՉԱԲԱՆ

Շատ անգամ պարապ ժամանակս միտք էի անում, էնպես մեկ բան գրեմ, որ մեր խալխի սրտովն ըլի, բայց չէի գիտում թե ինչ լեզվով գրեմ: Մեր գրաբար լեզուն անգին է, նմանը չունի, ինչքան լեզու էլ որ գիտեմ, մեկն էլա էն համը, էն քաղցրությունը, էն ճոխությունը չունի. բայց մեր վատ բախտիցը հազարիցը մեկը չի հասկանում, ինչ պետք է արած: Երանի էն սհաթին, որ մեր ազգը քիչ քիչ կարողանա էս կորած գանձը գտնիլ, ու իր լեզուն սովորիլ, իմանալ: Բայց ով չի գիտի, որ սրան շատ ժամանակ կուզի. ու մինչև էն ժամանակը մնալ, ո՞վ գիտի, մարդ սա՞ղ կմնա, թե չէ:

Էս մտածելով ուզում էի, որ գրած բանս ամեն մարդ հասկանա, ու Էնդուր համար աշխարհաբար գրեցի: Թող գիտուն մարդիքը ինձանից չնեղանան, նրանք շատ գիրք են կարդում, իրենց սիրտը մխիթարում. Ամա հասարակ մարդը մեկն էլա չունի, որ նա էլ նրանով իր պարապ վախտը՝ ժամանակն անցկացնի:

Շատ մարդ է գանգատ անում, թե մեր խալխը գիրք կարդալ, ուսումն չի սիրում. ախր ի՞նչպես սիրի մարդ, որ գորությունը չի հասկանում: Կարելի է, ես սխալվում եմ, բայց

բնական է, մարդ միշտ էն բանը կսիրի, որ իր սրտովն ըլի: Եվրոպացոց մուգիկեն շատ հիանալի է, խոսք չունիմ, ամա մեր սագն ու գուռնեն մեր ականջին ավելի ա դիր գալիս, չունքի Էրեխությունից Էնդուր ենք սովոր:

Շատ բաներ Էսպես գրել, հագիր էի արել աշխարհաբար, բայց էլի սիրտ չէի անում, որ լիս քցեմ: Վախենում էի, թե ժամանակս, փողս կորչի, գիրքս էլ մեկ տեղ թոգումը վեր ընկած մնա, փթի: Բարեկամ մարդիք որ վախտ վախտ տեսան, խորհուրդ տվին ինձ, թե շատ Լավ կըլի, որ տալի տամ: Իրավ՝ թե որ մուրագս տեղ հասնի ու գրածս ազգին դիր գա, որքան բախտավոր կըլիմ: Էն ժամանակը ջանք կանեն, որ դիա լավ բան գրեմ, թող էս առաջին Էսպես ըլի:

Կարդացողը ինքն էլ լավ կիմանա, որ էս գրած բաները ավելի ուրախության համար են, էն պատճառով բոլորը մեր խալխի խոսացած բաներն են հավաքել. թարգմանածներս էլ՝ Էնպես են դուս բերել, որ մեր խալխի սրտովն ըլի: Բայաթիքը Էն մտքով են գրել, որ չունքի մեջլսում, հացի վրա թուրքեվար են Էսպես բաներ ասում. լավ հայր հայեվար ասի, որ քիչ քիչ լեզուն քաղցրանա, չունքի ոչինչ բան լեզուն Էնքան չի քաղցրացնիլ, որքան խաղ ու տաղը: Չույս ունիմ, որ ուրիշ մարդիք դիա լավը շինեն: Աղասու մեկ քանի խաղը, որ Էստեղ մեջ են բերել կարելի է՝ թե շատ մարդ չիմանա, թե նա ո՞վ էր: Աղասին մեկ ջահել ոռաշիդ քանաքոցի հայ էր: Ղզլբաշի ժամանակին սովորություն կար, որ աղջիկ Էին քաշում: Մեկ օր Էսպես աղջիկ քաշելիս՝ կտրիճ Աղասին դուս Էկավ, մեկ երկու թուրքի սպանեց

ու փախաւ Փամբակ: Խղճի հորնըմորը Երևանու բերդունը չորացրին. Ինքն էլ՝ Ռուսը որ Երևան առավ, գնաց, որ հորն ազատի, իրան էլ հոր վրա տվին, սպանեցին: Էս խաղերը Էն փախած ժամանակն է ասել: Սրա պատմությունը շատ երկար է, որ գրած մոտիս հագիր ունիմ ու նրանով կարելի է իմանալ Էն ժամանակվա մեր աշխարքի հալը: Գրքի անունն ա Վերք Հայաստանի, ողբ հայրենասիրի: Էնպես էլ շատ գվարճալի պատմություններ աշխարհաբար գրած՝ մոտիս հագիր ունիմ: Ռ՞վ գիտի բալքի թե մեկ աստվածասեր մարդ իր հոգու խաթեր տպիլ տալ: Ես չկարացի բոլորը ի միասին գրել, շունքի խարջը շատ կրլեր:

Թե գիտուն, խելոք մարդիք ինձ պախարակեն, դու էլա ինձ պահիր՝ սիրելի ազգ, շունքի իմ ուզածս Էն ա, որ քեզ ծառայեն, քեզ իմ կյանքս տամ, քանի շունչս բերնումս ա:

ԷՍ ԳՐՔԻ ՃԱՄՓԻ ԽՐԱՏԸ

Գնա՛, իմ խեղճ գիրք՝ գնա՛ մարդամեջ.
Գլուխդ քաշ քցի՛ր, մի՛ նեղանար հեշ,
Անկաջդ փակի՛ր, սիրտդ լեն բռնի՛ր,
Ինչ ասեն, խոսին, տա՛ր ու համբերի՛ր:
Ճամփորթի գլխին շատ փորձանք կգա:
Անձրև, ձին, կարկուտ՝ հագիր համեշա,
Դուման ու կայծակ, շոք, բուք ու կրակ
Ամեն տեղ կըլին, ամեն ժամանակ:
Էսպես բանիցը, ով շուտ վախենա,
Ու ճամփի կիսիցն վեր կենա, եդ գա,
Ո՛չինչ չի շահվիլ, դարդակ կմնա:
Փորձանքից՝ մարդը՝ լավ չի՛ նեղանա:
Ի՞նչ ես դարդ անում, որ վրեդ խոսին,
Յա քեզ ծաղր անեն, յա աչքից քցեն:
Ամենի սրտին դուր գալ չի ըլիլ.
Ամենի խաթրը ո՞վ կարա առնիլ,
Աշխարքի բերանն ջվալի բերան:
Առակ է ասած՝ ո՞ւմ ասես քո բանն:
Հալբաթ մեկ օր էլ արև դուս կգա,
Էն վախտն կիմանան, թե ուզածդ ի՞նչ ա,
Գնա՛, աստված քեզ բարի ճամփա տա,
Ում տուն էլ մտնիս, բարով տո՛ւր, գնա ,
Մտքումդ պահի՛ր էն վաղի առակն,
Որ շանես քեզ էլ ինձ էլ խայտառակ,

Որ մեկ ծեր մարդ իր ջահել որդու հետ
Դուս Էկավ, գնաց, աշխարք տեսնի, եղ
Էլ իր տունը գա: Ինքն իշի նստեց,
Մնգանգալով՝ նա որդին առաջ քցեց:
Ճամփորթի մեկը էս տեսավ, ասեց:
Ի՞նչպես հեր ա նա, որ որդուն թողել
Ոտով, լիտր ու կես՝ ինքն իշին բազմել:
Ասածը ծերը լսեց, վեր Էկավ,
Որդուն նստացրեց, ինքն առաջ ընկավ:
Մեկն էլ Էն կողմիցն՝ իր գուռնեն փչեց,
«Երկուսդ էլ նստիք, ի՞նչ բան ա էդ մեծ»:
Սրան էլ լսեց լողլող հալտրն.
Ոտներն ճուլլակ Էն մեծ միրքավորն:
Հեր ու որդի որ իշի վրա բազմած՝
Չմտան քաղաքն. էլ մարդ չի մնաց,
Որ մատով նրանց ցույց չի տա՝ հանկարծ:
Բեղ, միրուք բոլորն լավ սղալելով,
Ծափ տվին քամակիցն, վրեն ծիծաղելով:
Խղճի որ ճարը կտրվեց, վեր Էկավ,
Իշի ոտները կապեց, մեկ փեղ լավ
Միջովն անց կացրեց, մեկ տուտն իր ուսին
Մեկը իր որդու՝ դրեց քամակին:
Քար ու ձոր բերան, ու աչք բաց արին:
Ճարն որ կտրվեց, ի՞նչ պետք է աներ,
Սիրտը չտարավ աշխարքի բաներ,
Հագար ուշունց ու անեծք կարթալով,
Էշը վեր առավ, քցեց ջուրն՝ լալով,
Գետի դրաղին կանգնած՝ սուք արեց՝
«Լիս դառնա հոգիդ ա՛յ իմ էշ»՝ ասեց:

«Ի՞նչ կրլեր, տանից շէինք դուս էկել,
Ո՛չ ուրշին լսել, ո՛չ մեր տունն քանդել:
Ինձ տեսնողը՝ թո՛ղ՝ իր գլուխը լա,
Ուրբշի դնշին հեշ մտիկ չտա»: —
Ամենի խոսքին ականջ դնողը
Գլուխը կկորցնի, յա էլած դուղը:
Ով լայաղ չանի, քեզ վերցնի, կարթա,
Թո՛ղ իր շնորքը պահի, մոտ չգա:
Քար ու չոլ ընկնիլ ի՞նչ մեկ մեծ բան ա,
Խոր խոր խոսալուցն ո՞վ ինչ կիմանա,
Խոսողին էլ՝ միշտ հասկացող պտի,
Թե չէ փուշ՝ քամին կառնի, կտանի:

ԱՍԱՑՎԱԾՔ ԲՆԱՀԱՅՏՔ ԻՆՔՆԱՀԱՐՄԱՐ ՀՈՐԻՆՎԱԾ

ԼՈՌԸՅԻՔ

Երկու լոռըցի՝ հալալ ախադր նման՝
Թուր ու թվանք կապած սար ու ձոր ընկան,
Որ իրանց համար ֆորս անեն, բերեն,
Իրանց օղլուշաղն էնդով կերակրեն:
Հենց մտան մեշեն, մեկ ծառի վրա
Տեսան, որ մեկ չաղ չալ աղավնի կա:
Ընկերի մեկը մյուսին ասեց:
«Տյեղս կա՛ց, քյընամ, տյանիցն յաղ պիրեն,
Հլե յէս սիյաթին, յես քյըմատաղ յեն,
Ատյա՛, մե՛ր տղյա՝ մեր պյախտը պյանեց,
Շուտով յես քյըքյամ, յես թբվավորյին
Լյավ հյաչքը պյոնի՛, մնյա յէս ծյառին:
Մեկ քյաբյաբ յանենք, հյուտենք լյավ պյապյաթ:
Մըհյիկ քյընում յեն, տյու քյիտես լյավ վյատ»: —
Նա ուշացավ, մյուսն էլ չհամբերեց,
Տրեխը հանեց, ստքումը դրեց.
Որ ծառն վեր ըլի ու ձեռով բռնի:
Ախմախ ֆորսկանը դեռ կիսաճամպի,
Աղավնին թռավ, գնաց իր քեֆին:

Լոռըցու աչքը բաց մնաց, հոգին
Էլ չի համբերեց, ասեղ բարկացած
«Տյո չառլամիշ դյուշ տյու յոր քյու հյունարն
Պյանյացնիլ քյիտես, յե՞ս յեմ հլե նաչարն:
Տոր տյու յետ, պասյիկ տեղյովն կյթոչիս,
Ձեռս յո՞վ է պյոնել, յոր դուես փախչիս»: —
Ասեց ու գրը՛խկ, ծառի ծերիցը
Էնպես դրըմփաց, ու իր ջանիցը
Ձեռք վերցնիլն, հոգին տալը մեկ էլավ,
Ու գոտնա մեհոն Էնտեղ ձգվեցավ:
Ինչպես պատահեց: Աղավնու թևիցն
Մեկ բմբուլ էկավ, ընկավ վերնիցն
Լոռըցու բերանն, որ ընկերն էկավ,
Իշտահը գլած՝ մոտին կանգնեցավ:
«Հյա՞ քյընըծահե՛ր՝ տյու յիշի քյուոյակ:
Ասեց ախմախը ու գնաց աղաք:
«Ա՛յտյա՛ քյու փյորը խյոզի թյափյան յե՞ր.
Հինչ յէիր ճյաքյում, ա յէս խեղճ, յանտեր
Ղշին սյաղ, սյաղ յես, տյու փյորըդ քյաշել,
Կրլխեղ խոյով յինի յիշտյահո, փյորդ յէ:
Մի քիչ սյաքր յէիր յարել, հի՞նչ քյընեք»
Ասեց, ընկերին տեղն ու տեղ թողաց,
Քամի կուլ տալով՝ իր բանը գնաց:
Աստված ողորմի լոռըցու հոքուն,
Էն ֆորսն, ընկերն ո՛չ ես տեսնիմ, ո՛չ դուն:

2

Երկուսն էլ մեկ օր էլի ֆորս գնացին,
Շատ որ ման էկան, բան չճարեցին.
Էկան մեկ ծառի շվաքի տակին
Քրտինք սրբելով՝ ծանր նստեցին:
Շատ ու քիչն աստված գիտե՝ ի՞նչ ասեմ.
Քոռադադինա՝ մեկ ճանճ, չգիտեմ,
Ի՞նչ կողմից էկավ, մեկի ճակատին
Նստեց ու արինն ծծեց իր քեֆին:
Դռչադ ընկերը էս որ հենց տեսավ,
Մատը բերնին դրեց, շվացրեց, ասավ,
«Հե՛ չանի՛ քըր մա՛տադ՝ մեկ ժուկ սաբր արա՛,
Աստված մեր նյասիբն հյասցրեց յէս ա՛»
Ասեց ու թվանքն դռշին դեմ արեց,
Նա ոտը քաշեց, մյուսն գլուխը թեքեց:
Ընկերի մահը՝ հանաք իմացավ,
Մեռած մեյիդը կապեց, վեր կապեց, վեր կալավ
Գոմշի քամակին դրած՝ մեկ ջրի
Որ մեջը մտան, շոքն առավ գոմշի
Չանն. աղավարի կուզեր, որ պատկեր,
Ախմախ ընկերը՝ էն կողմիցն ուսեր
Քաշելով՝ գոռաց, մեռլին վեր հատեց,
«Ատյա քյու նանի միսը շոն ծյամի.
Հենց մեռել յես, յոր բերանդ գորում չի՛.
Մեկ հա՛, տպփոյու էլ ա անես Էդ կյոմշին,
Զթողաս նստինք, հոր քյնանք մեր պյանին»:

3

Մեկ քանիսն էլ մեկ օր կացին ուսին
Գնացին, փեղ անեն ու ճամփի կիսին
Մեկ ձիավորի որ ուստ չէկան,
կտրեցին աղաքն, խնդրեցին նրան,
Որ տեսնին՝ թե ո՞ւմ կացինն է լավ սուր:
Ղոյմաղոչում դու խելոք ձիավոր
Բոլորի կացինն որ մոտ չի արեց,
Ղամշեց ձիուն ու դարնըվեր քաշվեց:
Փալան ու նոխտա կորցրած իշի պես
Կանգնած՝ ճմբռեցին նրանք աչք ու երես:
Սատանին նալաթ՝ ձիու քոռակը
Մնացել էր եղ: Բռնեցին աղաքը:
Ինչ շոր ունեին, բոլորն հանեցին,
Նրան բարձեցին, որ սատկի տակին,
Որ նրանց սիրտը մի քիչ հովանա:
Բայց դոչաղ քոռակն՝ բարգ ու բարխանա
Հետն առավ, վազեց՝ տրտինգ անելով:
Լոռըցոնց աչքը սառած մնալով,
Հենց իմացան, էս տեսածն հրաշք էր:
Քորելով անասս՝ գլուխ ու բեղեր.
Ընչանք տուն հասան, անձրևի տակին
Իրանց վրի կեղտն էլ մեկ լավ լվացին:

Էլի Էս օրհնած խալխը հագրված՝
 Գնացին մեկ օր մեշեն՝ հավաքված:
 Տեսան՝ մեկ լավ ծառ քարափի ծերին.
 Թե կտրենք սրան, Էսպես միտք արին,
 Մեզ խեր չի անիլ, խոր ձորը կընկնի,
 Մեր աշխատանքն էլ հետը փուշ կըլի:
 Շատ որ միտք արին, խոսքը մին էլան,
 Որ կախ ընկնին, ձեռ ձեռի նրանք տան,
 Ու Էնպես քաշեն, քոքրհան անեն,
 Իրանց միջումը հետո փայ անեն:
 Ասոված կանչեցին, ճողովակ էլան:
 Ծառը պոկ չէկավ, իրանց գլուխն ի՞նչ լան:
 «Ատյա մեր տղյե՛րք՝ տյուք դայիմ կյացե՛ք,
 Մի ձեռիս թքեմ, յետո քյաշվեցյեք»:
 Ձեռը բաց ընկավ՝ նրանք իրար գլխով՝
 Խաշ, ավետարանի անուն տալով,
 Էնպես գլորվեցան, քարափնիվեր ընկան,
 Էն գընալն էր, որ գնացին, եղ չէկան:

ՄՈԼԼԱ ՄԱՍՐԱԴՆԻ ԻՇԻ ՔՈՒՌԱԿԸ

Իշի քուակը վերջն է՛ջ կդառնա,
Ամարաթում, թե գոմում մեծանա:

Մոլլա Մասրադինն շատ բան է արել,
Ինքն ախմախացել, ուրըշին խաբել,
Բայց նրա հունարքն իշի քուակին
Իր իշությունից էլի չի դարձրին:
Մայիս ամիսն էր, օրերն քաղցրացել,
Իսան ու հայվան սար ու ձոր բռնել,
Ամենի արինն նո՛ր էր եռ ընկել,
Ամենի սիրտը էլ եղ նոր բացվել:
Մեկ քա՛ճ էշ էլ իր քուակն քամակին
Քցած՝ հանդումը նայում իր քեֆին.
Ինքն թավալ տալիս ախպումն ու գոմ,
Քուակն էլ պոչը ցցած մտոն խաղում:
Մոլլեն որ իր սուրբ դուռանիցն ավել՝
Ուխտը ուլիցը չէր կարող ջոկել,
Նրա չափ ընկնիլն որ աչքովն ընկավ,
Էլած ուշք ու միտքն էլ նրա հետ թռավ:
«Չահել վախտն էսպես որ հունար ունի
Էս օրինած գառը, ու փախչիլ գիտի,
Որ մեծանա հո՛ աշխարք կարմացնի,
Երբ տակիս՝ նստած՝ էսպես չափ քրցի»:

Գողացավ քուռակն, տարավ գոմն, կապեց:
Էշն լեզու չուներ, խելքը ո՞վ տվեց,
Որ տիրոնչն ասի քուռակի տեղը,
Մոլլեն էլ գիժ չէր, ասեր, դառնար գողը:
Էսպես տանը կապեց, ո՛չ թե խոտ, խոռակ,
Չամիչ ու խուրմա ուտեր մեր քուռակն:
Արև ու անձրև աչքը չըտեսավ,
Թոզ ու ախպ, փալան, ո՛չ բեռը տարավ:
Էսպես պահելուցն էլաժ դվաթն էլ
Պակսեց: Մեր թամբալ քուռակն մեծացել
Իր իշի բոյը, իր իշի հասակն
Առած: Վախտն էր, որ տեսնին Մոլլի փառքն:
Մեկ ազիզ օր էլ որ էկավ, հասավ,
Մոլլեն էլ լավ իր թաղարեքն տեսավ:
Ու տնկտնկալով, քամի կույ տալով,
Իշի քամակին բազմաժ խիստ քեֆով:
Նոխտի փոխ՝ չաթու, թամբի տեղ փալան
Իշի դունչն ու վրեն դրած՝ էկավ մեյդան.
Որ ջիրիդ խաղա, քանի ինքն սաղ ա,
Բայց էշ ու ջիրի՞դ – ա՛յ Մոլլա Աղա:
Ձիանքն էլ մնացին հուշտ էլաժ, սառած,
Չէ թե ձիավորքն՝ բերանները բաց:
Մոլլեն ամենի սիրտն առավ, ասեց,
Որ իրան նայեն, ու էշը քշեց:
Քոռաղաղինա էն օրը շոք էր,
Ջիրիդի տեղն էլ ախպսին մոտ էր:
Թո՛շ, թո՛շ կանչելով՝ խեղճ Մոլլեն բերանն
Պատռեց, բայց իշի դուղը չի մտան:
Բերնով օրհնում էր, ոտով վեր հատում,

Գլուխը սղալում, եղևիցն բզում,
Բիզն էլ բեզարեց, քարն էլ, քացին էլ,
Բայց կակող ախպուսն իշի խելքն առել:
Փռվեց չորս ոտովն էն տեղ իր քեֆին.
Ո՛չ ծեծին նայեց, ո՛չ Մոլլի միրքին:
Տեսնողք փոր, բերան բռնած՝ քաշվեցին,
Մոլլեն գոռ տվեց ուշունցի պարկին:
Բայց Խելոքի մեկն դրաղ քաշեց նրբան,
Ու կարթաց գլխին սաղ սրհաթ դուռան,
«Ով իշին կուզի նոր մարիֆաթ տալ,
Աստված գիտենա, ի՛նքն ա էշն հալալ»:

ՄՈԼԼԱ ՄԱՍՐԱԴՆԻ ՊՂԻՆՁԸ

Մոլլա Մասրադինն իր հարևանիցն
Մեկ օր մեկ պղինձ սկսեց փոխ ուզիլ:
Իր կարիքն հոքաց, եղ բերեց պղինձն,
Բայց հետն էլ մեկ փոքր թավա էր դրել:
Խեղճ հարևանը մնաց զարմացած,
Խորամանկ Մոլլի միտքը չհմացած,
«Պա՛տվելի՛ ասեց, էս ի՞նչ ընկեր ա,
Որ պղնձիս հետ իմ տունս էկել ա,
Ես քեզ անցած օրն՝ մինը փոխ տվի,
Չհմիկ ջխտվել են. ի՞նչ պետք է ըլի»: —
Սուրբ Մոլլեն նրան փառավոր դիմով
Իմամ, շուսենի, Ղուռանի անունով
Գլխումն նստացրեց, թե նրա պղինձն
Ծնավ իր տանը: Թե չէ իրանից
Գի՛ժ չէր, որ իր տան հաջաթն վերցներ,
Ու նրհախ տեղը ուրըջին բախշեր: —
Հարևանն թեև շատ էլ միտք արեց,
Ուսերը քաշեց, գլուխը շարժեց.
Բայց ավելի շահն ո՞ւմ փորն ա ծակել.
Ով շատ ազահ է, վա՛յ էն մարդին էլ:
Հարևանն սկսեց շնորհակալ լինիլ
Ու ուրախությամբ թավեն տուն տանիլ:
Մեկ քանի օրից եղը մյուս անգամ
Մոլլեն էլ էկավ առ իր բարեկամն.

Դեռ չէ՛ր բերանը բաց արել, իսկույն
Դրացին խնդությամբ՝ շուտով վազեց տուն,
Պղինձը դուս բերեց, մեր Մուլին տվեց,
«Էլի կըծընի», իր մտքունն կարծեց:
Բայց Մուլի հեսաբն դեռ չէր մտածել:
Օրն շաբաթ դատավ, շաբաթը ամիս.
Չարեն կտրեցավ, պղինձը պահանջել
Սկսեց դրացին, բայց դու ո՛չ մեռնիս:
Մուլեն էլ ո՛չ սուրբ, ո՛չ իմամ թողեց,
Քյաբ ու Ղուտանով չարաչար երդվեց:
«Թե նրա խեղճ պղինձն՝ մեկ ամսից առաջ
Վա՛յ տեր կանչելով, մեղա գոչելով
Հոգին ավանդեց, երկինքը գնաց»: -
Դրրացին մնաց քար կտրած, սառած.
Հենց բռնես, մեկ ձի գլխին քացի տվեց:
Մուլի ոտն ու գլուխն չափելով ասեց:
«Հանաքն ուրիշ վախտ արա՛ դու ինձ հետ.
Էդպես մասալեքն պատավքը կասեն.
Կամ պղինձս տուր, կամ նրա ջառըմեն.
Թե չէ ո՞վ է լսել՝ թե պղինձը կը մեռնի», —
— «Էսպես հաստագլուխ մարդ էլ կըլինի՞», —
Տո քո՛ փակ.

Ծնանողն մեկ օր պետք է մեռանի.
Ով որ ծնելուն հավատ կընծայի,
Ու ծնած որդին իր տունն կտանի,
Բաս մահվան սուքն չպետք է կատարի՞: —
Դիվանն էլ Մո՛լլին իրավունք տվեց.
Դրացին թեև գլուխն քարեքար տվեց.
Զեռն ո՛չինչ չընկավ. ուն էլ հարցրեց,

Հենց է՛ն շահվեցավ, որ վրեն ծիծաղեց:
Խորամանկ մարդիցն աստված ազատի,
Խելացին նրա ո՛չ խերն, ո՛չ շառը,
Իր օրունն երբեք չի պետք է ուզի:

ՉԱՐՄԱՆԱԼԻ ՄԱՐԴԻՔԸ

Շատ տեղ ման էկած, շատ երկիր տեսած՝
Մեկ մարդ՝ էլ կրկին իր աշխարհն էկավ.
Շանթ, բարեկամ գլխին հավաքված՝
Կուզեին գիտել, թե նա ի՞նչ տեսավ:
«Լեգուս չի՛ բռնում, որ ձեզ ե՛ղ պատմեն,
Ինչ որ լսել են ու աչքով տեսել.
Թողե՛ք, բա՛րեկամք՝ փոքր շունչ առնեն,
Ապա լսեցե՛ք, ինչ կուզեն ասել: —
Վա՛յ էն մարդին, որ իր տանը միշտ մնա.
Ու աշխարքիցս ո՛չինչ խաբար չիմանա:
Դուք լավ գիտեք, թե ի՞նչքան մեծ ա երկիր.
Ու ո՞րքան ծովք, ազգք և քաղաքք ու բաներ
Կան ամեն տեղ հազար տեսակ զանազան
Ո՛չ թիվ ունին, ու ո՛չ հեսաք, ո՛չ սահման:
Շատ տեղ կա, մարդիք իրար միս ուտեն,
Շատն էլ հացի տեղ խոտը ճաշակեն.
Ոսկի ու արծաթն՝ էնպես երկիր կա,
Խոտի հետ դուս գա, ջրի հետ գնա:
Բայց էս ինձ էնքան չի զարմացրուց,
Ինչպես մեկ երկրի մարդքերանց գործն:
Հառավոտե մինչև ի մութն անխափան
Նստին նրանք ի միասին լուռ, անձայն:
Ո՛չ դժողքն են մտածում, ո՛չ արքայությունը,
Հաց ու կերակուր իսպառ սոռացած,

Ու Աստծու աշքիցն՝ հենց բռնի՛ր՝ ընկած,

Իրար երեսի նայիլ չեն ուզում:

Անպն էլ որ գոռա, կայծակն էլ թափի,

Թոփ ու թնդանոթ նրանց գլխովն անցնի,

Թեկուզ սաղ երկինքն նրանց գլխին փուլ գա,

Մեկն էլա տեղիցը չի՛ ուզիլ ժաժ գա:

Թե դժոխքն էի գնացել, հավատացե՛ք ինձ՝

Էն զարհուրելի կերպարանքն ինձ

Չէին պատահիլ: Քանի միտքըս գա,

Հոգիս ու մարմինս սարսի ու դողա»: -

«Ախր ի՞նչ է նրանց միտքն ու կամքը,

Որ էսքան մտածեն», հարցրին բարեկամքը:

«Կարելի է՝ թե իրանց աշխարքի հոքսն են միշտ քաշում»:

- «Ա՛խ՝ ի՞նչ եք ասում»:

- «Ուրեմն իրանց հին մեղքն են լաց ըլում»:

- «Ո՛չ, բա՛րեկամք՝ ո՛չ»:

- «Ուրեմն անգին քա՞րն են նրանք պտրտում»:

- «Չէ՛, չէ՛. ի՞նչ ասեմ»:

- «Ուրեմն խելացնո՞ր են, որ չեն զգում,

Խոսում, կամ լսում, բաս ի՞նչ են անում»: —

- «Թո՛ղթ-թո՛ղթ են խաղում»: —

ՄՈԼԼԱ ՄԱՍՐԱԴՆԻ ՃԱՇԸ

Ճամփեդ բռնի՛, գնա՛, ամեն ծափ տվողի
Առջևն մի՛ պար գալ, ոտդ կդիպչի քարի:

Մոլլա Մասրադինն բեհեսաբ չարեց,
Մեկ քոռ կնիկ առավ, հետը պսակվեց:
Մոլլեն ու կնի՞կ – վա՛յ քո տղիս տղա՛
Լսողն չի՛ ասիլ, թե Մոլլեն գիժ ա: —
Մոլլի փորն սկսեց շուտով ցավ ընկնիլ,
Կերած, խմածը քթիցն վեր թափիլ:
Օրն հազար անգամ յա դուս էր գնում,
Յա տեղը քցում, միջումը պարկում:
Բայց հիվանդի սիրտն էլ՝ շորվա կուզի,
Ի՞նչ անի խեղճը, ո՞ր ջուրը ընկնի:
Կերածն համ չուներ, մեկ օր ալանի
Էր կնկա Էփածն, յա իսպառ աղի:
Չարեն որ կտրեց, կնկա խոսքովը
Վեր կացավ, գնաց իր գանձաչի քովը.
Որ մեկ ճար անի, աղչկանն դարձ բերի,
Աղին, ալանին նրան սովորցնի:
Չանքաչն որ տեսավ նրան տուն մտնելիս,
Կարծեց փեշքաշով ա փեսեն գալիս:
Հենց բարով տվեց ու միտքն իմացավ,
Գլխին բամբաչեց, դուռը հետ արավ:
Կրեն էդ գլուխըդ ինչ կարթացող ես,

Բաս էդքան բա՞նն էլ դու իմացել չես:
Շատին շատ քցի՛, քչին՝ քիչ՝ ասա՛
Իմ աղչկանը. ու ջհանդամը գնա՛:
«Շատին շատ, քչին քիչ»՝ ասելով Էկավ,
Անճար Մոլլեն մեկ կալի կշտով անցավ:
Շենց է՛ս հադադին՝ երկու ախպեր էլ
Կալը կուգեին ճոթ անիլ, տանիլ:
Մեծն ասում էր՝ թե ինձ շատ կհասնի,
Իմ օղլուշաղըս շա՛տ շատ է չունքի:
Փոքրն էլ ասում էր, պետք է պսակվիմ,
Հարսանիք անեմ, շատն ի՛նձ տուր, տանիմ:
«Շատին շատ, քչին քիչ»՝ Մոլլեն որ շասեց,
Մեծ ախպոր սիրտը երկու թիզ եղվեց:
«Տե՛ս, սուրբ Մոլլեն էլ ի՛նձ ա դրստում,
էլ ի՞նչ խոսք ունիս, նըհախ տեղն կովում»:
Դոյնադոշում տղա՛ եղանրդ քաշի,
Մոլլի ոտն ու գլուխն ձվի պես ջարդի:
«Ա՛խպեր՝ ի՞նչ ասեմ, գլուխըս քարը,
էլ տեղն ասածս քո խերն ու շառը»: —
Տո քո՛փակ՝ տեսար կալ ենք ճոթ անում,
Դու ո՞ր ես գալիս, մեր մեջն խառնըվում:
Դրադովն անց կա՛ց, մեկ բերան ասա՛,
«Ասովամ թարաքյաթ ու միշտ ձեզ խեր տա»: —
«Ասովամ թարաքյաթ ու միշտ ձեզ խեր տա՛»
Ասելով գնաց մեկ խելիմ ճամփա:
Տեսավ. մեկ աժդահա մարդ մեկ տեղ նստած,
Շորերը հանած, արևկող արած,
Իր շար թշնամու միսը պոկում ա,
Բերանը տալիս, որ քիչ դինջանա:

Քութութ անելով, քուցին անելով
Չանը քոս ընկել, դնգներն գուլացել:
Գլուխն վեր քաշեց, որ տեսնի, ո՞վ ա.
«Աստված բարաքյաթ, խեր տա՛ համեշա»:
Որ չի՛ լսեց անճարն, ջանը դող ընկավ,
Հենց էնպես տկլոր տեղիցն վեր կացավ,
Մեր ախմախ Մոլլին էն քոթակն տվեց,
Որ նախրի իշին կհամարեր էծ:
«Բաս ի՞նչ ասեն, ի՞նչ ինձ մի սպանիլ,
Թե ասածդ չանեն, ինձ մարդ մի՛ ասիլ»:
Ա՛խմախ, դուռումսա՛դ՝ տո Մոլլի կտո՛ր.
Չե՛ս կարող ասիլ ինչպես մեկ ուղվոր.
«Աստված բոլորին ջնջի, փչացնի՛»,
Հախ միայն տերը դրանց քոքը կտրի՛:
«Աստված բոլորին ջնջի՛, փչացնի՛»:
Բերան անելով Մոլլեն խելացի
Հենց էն տեղն էկավ, որ մեկ մեռելի
Նաշն ուսի դրած, որդի, ընտանի
Բոլոր խալխի հետ գլխներին տալով,
Տանում էին՝ որ թաղեն սքալով:
«Աստված բոլորին ջնջի՛, փռչացնի՛»
Որ չի լսեցին խալխն ու գեղըցի,
Հենց բռնես մեկ թոփ բիրդան տրաքեց.
Դագաղն վեր դրին, Մոլլեն էլ կանգնեց,
Հենց իմացավ՝ թե ուզում են խնդրել,
Որ աղոթք անի, փող տան իրան էլ:
Մոլլի ոտն ու գլուխն նրանք աղցան արին:
«Տո բե՛նուրվաթներ, լսեցե՛ք իմ բանին.
Ախրը ի՞նչ ասեն, սիրտներդ հովանա.

Մեկ խոսք ասեցե՛ք. Էս ի՞նչ մուրվաթ ա:
Թե որ Էն չասեմ, աչքըս հանեցե՛ք»: —
«Ա՛յ իշագլուխ՛ տո մի միտք արե՛ք,
Մեղին ո՞վ կասի, ջնջվի՛, փրչանա՛:
Կասեն՝ «տեր աստված հոգուն ոսհմ արա՛»:
«Տե՛ր աստված սրա հոգուն ոսհմ արա՛»:
Մերտելով ընկավ Էլ եղ ճամփեն նա:
Տեսավ մեկ սատկած շուն դուս են քաշում,
Որ տանին, հորեն մեկ դրաղ տեղում:
Տանողք աչք ու քիթ բռնել են դայիմ,
Որ մոռտառ հոտիցն գահլակուշտ չըլին:
Աչքն առավ թե չէ մեր գիտուն Մոլլի,
Լեզուն բան ընկավ. – անոտ ջաղացի
Պես պտուտ էկավ, իր աղոթքն ասեց,
«Աստված ոսհմ անի՛ հոգուն», ձեն տվեց:
Շունն Էլ չէ՛ր տանիլ նրանք ի՞նչպես տանին,
Մոլլի խոր հոգին կատիկն հասցրին,
Խելք ու միտքն թռավ, ճամփեն կորցրեց.
«Ի՞նչ ասեմ՝ ջա՛նըմ» գեջդանգեջ ասեց: —
«Տո դուդուկ քովակ, աչքըդ քոռանա՛ ,
Տեսնում ես ախրը՝ մեր տարածն շուն ա:
Մեկ թըրի՛ր գետնին, հուփ տո՛ւր աչքերիդ.
Ու հետո ասա՛, մտիկ տո՛ւր առաջիդ:
«Փյո՛ւֆ, փյո՛ւֆ, փյո՛ւֆ. Էս ի՞նչ անիծած հոտ ա:
«Չհանդամը գնա՛, սրա սպանողն եղ չգա՛ »:
Հիմիկ Է՛ս դասն Էր սերտում ջրատարն,
Որ մատը խառնեց մեջն սատանեն չար:
Հենց մտավ կուշ գալով՝ մեկ հարսանքատուն,
Տեսավ թամաշեն, պարն, ուրախությոն:

Քիթը պինդ բռնեց ու տվեց հարսւ՛յ.
«Փյո՛ւֆ, փյո՛ւֆ, փյո՛ւֆ. Էս ի՞նչ անհիծած հոտ ա»:
Չուռնաչին գուռնեն, դափը դափաչին,
Քափկիրն ու թավեն՝ սքրուկն ու աշչին.
Կարած տիկն ու թասը պարոն շիրաչին,
Էնպես խրփեցին Մոլլի ճակատին,
Որ աչքն բուռն ընկավ, սկսեց ձեն տալ.
«Ա՛խպեր՝ ի՞նչ ասեմ, Էս ի՞նչ ա իմ հալն»:
«Բանը գլխիցդ կտրվե՛լ ա՛ քո՛փակ՝
Որ մեկ աչքդ էլ ա քցես քո աղաք:
Ձեռդ էլ ա՛ ժած տուր, թե պար չես գիտում:
Ի՞նչ ես Էդ հոտած ըռեխըդ ցրվում,
Մեկ իծի պես էլ չե՛ս կարող մկկալ,
Յա իշի թահըր կանգնիլ ու գոա՛լ»:
Էսպես կոները թափեթափ տալով,
Չետը մկկալով, վախտ վախտ զրոալով,
Չենց ընկավ ճամփա, տուն հասնի բարով: —
Քոռաղաղինա ֆորսկանի մեկը
Չինգ սհաթ խտտել թվանքի ոռքը,
Աչքը ջուր կտրել ու բուսու մտել:
Չենց է՛ն էր ուզում, մեկ դուշ սպանիլ:
Մոլլի մարաքեն դուշը որ տեսավ,
Բարով մնա՛ սսեց ֆորսկանին՝ թռավ:
Ֆորսկանի աչքը կայծակին տվեց,
Մոլլին պար գալիս որ տեսավ, վագեց,
Թվանքի լուլեն միջիցն ճոթ էլավ,
Էնպես նրա գլխին սաստիկ վրա էկավ:
Խեղճ Մոլլեն էլ եդ՝ գլուխը լաց էլավ.
Էլ եդ իր գուռնեն փչեց, ու ասավ:

Որ էն օրհնածը գլխին խելք դնի,
Ի՞նչ անի, որ էլ բալի տակ չընկնի:
«Տո տա՛վար՝ շոյումն ախր ո՛վ պար կըգա,
Ի՞նչ ծուխ ա մտել քիթդ՝ քեզ դադում ա:
Տեսար դուշն նստած՝ գըդակըդ վեր ա՛ն,
Կուզեկուզ ընկի՛ր դաշտ, ու ձոր ու սար:
Ո՛չ դուշ կփախչի, ո՛չ դու կթագվիս,
Էս ի՞նչ բերիր դու էս օր ին գլխիս»: —
Մոլի գլուխը հաստ, ու ծուծը բարակ.
Ճամփին էլ կերած էնքան տուր, քոթակ,
Սաղ Ղուռանն փորումն, կարթացող, տեղյակ
Փեշերն վեր քաշեց, դրեց կոնատակն
Ջարդված դայլանը ու գգած գդակն.
Փիր ու փեղամբար կանչելով՝ ընկավ
ճամփեն կուզեկուզ, մեջքը կոտրելով,
Կնկանն, գանքաչին օրհնություն տալով,
Իր հարամ փորն էլ հետն անիծելով,
Հենց մեկ բաղի մոտ հասավ, տնքալով:
Բագմանչին հինգ օր աչքը չէ՛ր կպցրել,
Գիշեր ու ցերեկ զարթուն մնացել:
Որ գողը բռնի, հախիցը վեր գա:
Կուզ Մոլին տեսավ հենց բիրադի նա,
«Էս ա ին գողըս, որ օրը ճաշին
Էսպես վախում ա, գընամ, նրա հոգին
Հանեն, վեր ածեն, որ էլ մյուս անգամ
Չըգա՝ թե ինքս էլ որ նըրան ձեն տամ»: -
Ասոված իմանա, թե ո՛րքան թագեց,
Տունն էլ հեռու չէր, նրա բախտը բանեց:
Գնացին դատաստան, որ գանգատ անեն,

Մոլլի վերջի կարգն էս օր կատարեն:
Բաղմանչին սկսեց իր գոռնեն փչել,
Ախունդն Մոլլի կճուճն լավ ձեռնահարել:
Տեսավ մեջը փուշ, էլ հատիկ չկա,
Արձակեց Մոլլին՝ որ իր տունն գնա:
Էնքան ծեծվել էր անճարն ու ջարդվել,
Որ ջանումն էլ սաղ տեղ չէր մնացել:
Քանի առնում էր դեղն ու միլամը,
Ու միտքը բերում կերածի համը,
Վա՛յ էր կանչում ու դռչին վեր հատում,
«Ով էս աշխարքումն, անիծած տեղումն
Ամենի խոսքին միշտ սկանջ կանի,
Մեկ գլուխ ու թո՛ղ՝ երկու ձեռք անի»: —

ԵՐԿԱԹԱԿԵՐ ՄՈՒԿՆ ՈՒ ԱՂՔԱՏ ՀԱՐՈՒՍՏԸ

Փո՛ղն ա բան տեսնում էս մեր աշխարքումն:

Գեղըցու խոսք ա, հո ես չեմ ասում,

Բայց խի՛ստ հէսաբի,

Ով բանը չափի:

Մահն Էկավ դուռը մեկ հարուստ մարդի,

Խեղճն ունէր հենց մեկ բեղովաթ որդի:

Կանչեց նրան մոտն, խելք դրրեց գլխին.

«Գիտեմ, որ ասեց՝ իմ դատած մալին

Ղադիրը չե՛ս անիլ, կուտես, կմարսես.

Վերջն դոնեդուտ հաց պետք է ուզես:

Արի՛, խրատըս գետինն մի՛ քցիր,

Երբ էս օրին դու հասնիս, գոմն մտի՛ր,

Պարանը քցի՛ր էն մեծ սնի արանքն,

Կախովի՛ր, ու խեղդվի՛ր, թե ատես քո կյանքն»:

Շաբաթ չըքաշեց, որ հերը թաղեց.

Մեկ մարդ աշխարքումս էլ նա չըթողեց:

Սագանդար ասես, դմբակ ու դայրա.

Էլ դափ ու գունա, չմրնաց, մոյղա,

Բարեկամներին գլխին հավաքած,

Փորի հետն ընկավ, քեֆ արեց, ցնծաց:

Էս անիրավներն էլ էնպես էին

նրա դուղը քամել ու նըստել ուսին

Օրը հագար անգամ գլխովը երդվում,

Ու անուշ խոսքով հետն էլ լավ եղում,
Որ հենց էր կարծում էն ողորմելին,
Թե ի՛ր ձեռին ա նրանց սուրբ հոգին. —
Բայց ո՞ւմ չի էսպես փորի բարեկամ
Ռաստ էկել՝ որ նոր ես բանը շուռ տամ:
Հենց դանը հատավ, ջաղացն էլ կանգնեց,
Ով էլ հաց ուներ, իր դարդը քաշեց:
Փորի տակն ընկավ հենց ջուլ ու փալանն,
Էլ ո՞վ էր գիժ՝ որ սոտիկ գա նրան:
Բարեկամները տաշտաքերանքն էլ
Որ լավ մարսեցին, պարկը թափ տվին,
Տիկը սզեցին, ջանը հանեցին,
Բերանն ու միրուք թամուզ սրբեցին,
Խաչակնքելով դըրաղ քաշվեցին,
Ձեռը լվացին:

Ո՛չ թե բարով տալ, կամ կշտովն անցնիլ
Նրանք լայաղ չէին անում, կամ խոսիլ:
Մեկ բան ասելիս էլ հրհոում էին,
Ծափ տալիս, խնդում, ծաղր անում խղճին:
Մեկ օր էլ տեսան, մաշիքը ծակ էր.
Մյուս շորերն հո ձեռից ընկել էր:
Որ չասեց՝ թե մուկն ա մաշիքն ծակել,
Գելը կատաղեց, էնպես ծաղր անիլ՝
Քա՛րը կը պատռեր, ի՞նչ թե նըրա սիրտը,
Որ էլ տեղ չուներ, ծածկի իր դարդը:
Դանակն ոսկոռին էկել էր, հասել
Մեկ անուն ուներ, էն էլ նա կոտրել:
Հոր տըված Խրատն իսկույն միտքն ընկավ,
Սիրտն արնով լիքը հենց որ տուն էկավ.

Մեկ թոզ վեր առավ ու գոմը վազեց,
Հոր հոգին հիշեց, իր օրն անհիծեց,
Էլ հոգի, հավատ ի՞նչ միտքը կրգար,
Որ մեղա ասեր, յա իր մեղքը լար:
Թռկի ծերը որ նա չի՛ բարձրացրեց,
Գերանի արանքն ուժով որ խրեց,
Հանկարծ մեկ տոբրակ Է՛նպես շրիխկաց
Առաջին, որ աչքն վրեն մնաց սառած,
Ոսկի էր մեջը լիքն ու պինդ կապած.
Ո՞ւմ էն հաղադին պատահի հանկարծ
Էսպես բան, որ խելքն էլ վրրեն մնա,
նո՛ր հոգի չառնի, նոր սիրտ չըստանա:
Բարի հոր միտքը նա նոր իմացավ,
Վեր առավ փողը, հետը տուն տարավ:
Օրեց օր էլ եղ ոտն ու գլուխն դըզեց,
Բարեկամների տուտն էլ եղ բացվեց:
Բայց էն շա՛տ վաղ էր, որ էջը կաղ էր,
Էս մահվան գին էր, իշտահի բան չէր:
Նոր շենացածը մկան հիշատակը
Մըտքումն պահելով, ու իր առակը.
Մեկ օր էլ նրանց եղ դո՛նաղ արեց,
Հագար բաբաթ բան պատրաստիլ տվեց:

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.